

III. ULUSLARARASI EĞİTİM BİLİMLERİ VE SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU

III. Uluslararası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Sempozyumu

Baş Editör
Prof. Dr. Ali MEYDAN

Editörler
Doç. Dr. Mesut GÜN
Doç. Dr. Lokman TANRIKULU
Doç. Dr. Ömer Tuğrul KARA
Dr. Öğr. Üyesi Fatih KANA

Eylül, 2019

III. ULUSLARARASI EĞİTİM BİLİMLERİ VE SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

Baş Editör

Prof. Dr. Ali MEYDAN

Bu kitabın basım, yayın, satış hakları Uluslararası Eğitim Araştırmacıları Derneği'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

ISBN : 978-605-7736-13-0

Baskı : Asos Yayınevi

III. ULUSLARARASI EĞİTİM BİLİMLERİ VE SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU

25-27 Haziran 2019
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

DAVETLİ KONUŞMACILAR

Dr. Habiba Chohra - Cezayir-Ağvat Üniversitesi

Prof. Dr. Mahir Alabbasi - Irak Diyala Üniversitesi

Prof. Dr. Luma Albarzanci - Irak Diyala Üniversitesi

Prof. Dr. Omar Alharapca - Ürdün Albalka Üniversitesi

Prof.Dr.Hani Alyas Khadher - Friedrich-Schiller Universität –
Jens/Germany

Prof.Dr.Ali Yakıcı - Türkiye-Gazi Üniversitesi

Prof.Dr. Akif Akkuş - Türkiye-Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Doç.Dr. Ökkeş Kesici - Türkiye-Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Sempozyum Onur Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Mazhar BAĞLI - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Rektörü

Yürütme Kurulu

Prof. Dr. Ali YAKICI - Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Ali MEYDAN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Prof. Dr. Dinçay KÖKSAL - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Doç. Dr. Mesut GÜN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Doç. Dr. Ömer Tuğrul KARA - Çukurova Üniversitesi

Doç. Dr. Samira LUĞVİYA - Batna 2 Üniversitesi / Cezayir

Düzenleme Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Ali MEYDAN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Abdülkadir UZUNÖZ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi / Türkiye

Prof. Dr. Ali MEYDAN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi / Türkiye

Prof. Dr. Lubna AKRUŞ - Ürdün Üniversitesi / Ürdün

Doç. Dr. Habiba CHOHRA - Ağvad Üniversitesi / Cezayir

Doç. Dr. Lokman TANRIKULU - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi / Türkiye

Doç. Dr. Maher M. Abdlkareem - Alabbasi / Diyala Üniversitesi / Irak

Doç. Dr. Masoumeh DAEİ - Payame Nür Üniversitesi

Doç. Dr. Mesut GÜN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi / Türkiye

Dr. Amira ABDULHAY - Uluslararası Afrika Üniversitesi / Sudan

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah AYDIN - Mustafa Kemal Üniversitesi / Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Fadime TOSİK DİNÇ - Gaziantep Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Gökçe BECİT İŞÇİTÜRK - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi / Türkiye

BİLİM VE DANIŞMA KURULU / SCIENTIFIC AND ADVISORY BOARD

- Prof. Dr. Abdulbasit Jasım MOHAMMED - Ambar Üniversitesi
Prof. Dr. Abdulkadir UZUNÖZ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet KARA - İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Ali GÖÇER- Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Ali YAKICI - Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ammar MUSAIDI - Cezayir Üniversitesi
Prof. Dr. Arif SARIÇOBAN - Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Bayrak Faris HUSSEIN - Teekreet Üniversitesi
Prof. Dr. Dinçay KÖKSAL – Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Fahri TEMİZYÜREK - Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Funda TOPRAK - Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof. Dr. Hacı DURAN - İstanbul Gelişim Üniversitesi
Prof. Dr. Halil AWDA - Najah Filistin Üniversitesi
Prof. Dr. Halit KARATAY - Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan KAVRUK - İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Hilal DERWİSH - Lübnan Üniversitesi
Prof. Dr. Kathleen MALU - William Paterson University
Prof. Dr. Mehmet BAŞTÜRK - Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet KÜÇÜK - Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Nuri GÖMLEKSİZ - Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ - Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mostafa MOSLEM - Al-Zahraa Üniversitesi
Prof. Dr. Mufeed Nayyef TURKI - Ambar Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Volkan COŞKUN - Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Nesrin SİS - İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Yılmaz GEÇİT - Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Prof. Dr. Zehra GÖRE - Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Zeki PARLAK- Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Adem ÖGER - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet DOĞAN - Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Doç. Dr. Aslıhan NAKİBOĞLU - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Doç. Dr. Aysun ERGİNER - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Bahar İŞİGÜZEL - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Bülent Okan MİÇOOĞULLARI - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Cahit ASLAN - Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Deniz MELANLIOĞLU - Kırıkkale Üniversitesi
Doç. Dr. Durdu Mehmet BİÇKES - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Emin Erdem KAYA - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Ergin ERGİNER - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma BÖLÜKBAŞ KAYA - İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Filiz Meltem UÇAR - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Fulya TOPÇUOĞLU ÜNAL - Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Gabriella AGRUSTI - Lumsa University
Doç. Dr. Gökhan ARI - Düzce Üniversitesi
Doç. Dr. Gülden TÜM-Çukurova Üniversitesi

- Doç. Dr. Hasan Hüseyin KILINÇ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Hasan YAVUZER - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. İmad Hamdi İBRAHİM - Sohac Üniversitesi
Doç. Dr. İlhan ERDEM - İnönü Üniversitesi
Doç. Dr. Kudret Altun - Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Kürşat KOÇAK - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Lokman TANRIKULU - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. M. Fatih ALKAYIŞ - İnönü Üniversitesi
Doç. Dr. Masoumeh DAEİ - Payame Nür Üniversitesi
Doç. Dr. Muhammed Eyyüp SALLABAŞ - Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Murat ŞENGÜL - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa TAHİROĞLU - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Nevin AKKAYA - Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Nihat Gürel KAHVECİ - İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Rehman Seferov - Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi
Doç. Dr. Orhan KOÇAK - İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer TUĞRUL KARA - Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Özden TAŞĞIN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Sadık Erol ER - Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Said Elhousein ABDOULİ - Carthage Üniversitesi
Doç. Dr. Selçuk AKPINAR - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Serdarhan Musa TAŞKAYA - Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Sevtap GÜNAY KÖPRÜLÜ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Seyhun ŞAHİN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Şamil YEŞİLYURT - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Şeyma AKKAYA DEVİREN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Vedat AKTEPE - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Xhemile ABDIU - Tiran Üniversitesi
Doç. Dr. Yasin DOĞAN / Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Zekerya BATUR - Uşak Üniversitesi
Dr. İbrahim DEMİRKALE - Çukurova Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Abdumuhamin ELDİRŞEVİ - Al-Zahraa Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Turan SİNAN - Fırat Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Alaaldin ISMAIL - Malezya Sultan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ali KAYA - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Alper Murat ÖZDEMİR - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Aziz BELİ - Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi B. Erdem DAĞISTANLIOĞLU - Çukurova Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Barış ÇİFTÇİ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Başak KARAKOÇ ÖZTÜRK - Çukurova Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Bekir MEHMET ALİ - Al-Zahraa Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Bengü AKSU ATAÇ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Davut SARITAŞ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Derya Özlem YAZLIK - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Emel ATLI - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Emine Zehra TURAN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ercan KAÇMAZ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Erhan ÇAPRAZ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

- Dr. Öğr. Üyesi Erkan HİRİK - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Erol BARIN - Başkent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi F. Alkım ARI - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fadime TOSİK DİNÇ-Gaziantep Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fatih Mehmet UĞURLU - Fırat Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Funda NALBANTOĞLU YILMAZ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gökçe BECİT İŞÇİTÜRK - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gülhan KÖÇER - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gülnur AYDIN - Adnan Menderese Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hakan YALAP - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Halime Miray SÜMER- Nevşehir Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Dr. Öğr. Üyesi Hesham Ahmed ASSANI - Dubai Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Ethem ARIOĞLU - Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İskender MUZ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Kübra ŞENGÜL - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Line Burhan EL HATİB - Al-Zahraa Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mahmut POLAT - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet AKKAYA - Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi M. Emin DİNÇ-Adıyaman Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Hayri SARI - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÖZCAN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Yalçın YILMAZ - İstanbul Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Metin DEMİRCİ- Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Molay Hişam AL-IDRISSI Mohammed V Rabat - Fas Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARATAŞ- Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Kemal YÖNTEM - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nabeel Madallah HAMAD - Ambar Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Neşe BÖRÜ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ozan COŞKUNSERÇE - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Perihan ULUCAN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Rasha Yahya ISSA - Irak Kufa Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Recep KÜREKLİ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Seçil HİRİK - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sedat BAHADIR- Artvin Çoruh Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sedat BALYEMEZ - Bartın Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sema ÖNGÖREN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Serdar Vural UYGUN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Serhat GÜNDOĞDU - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Solmaz Damla GEDİK - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şahin ŞİMŞEK - Kastamonu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şenol KARTAL - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şeyhmus AYDOĞDU - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şule ŞAHİN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Tansel YAZICIOĞLU - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Uğur ÖDEK - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yasin TAŞ - Harran Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Zait Burak AKTUĞ - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Kadir ADAMAZ - Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Dr. Khouatra SAMIA - Algerinne Boumereds Üniversitesi
Dr. Mary Beth SCHAEFER -St. Johns University
Dr. Muhammet Raşit MEMİŞ – Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Dr. Thaher AL-NOWARAIN - Albaka Üniversitesi

Sekretarya

Arş. Gör. Ahmet Demirel - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Arş. Gör. Çiğdem Yalçın - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Bilim Uzm. İlhami KAYA

FILOZOF ÖĞRETMENİN ÖĞRETİM ANLAYIŞI: SINIFTA FELSEFE, KÜÇÜK “F”

Aysun Erginer

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Tem. Eğt. Böl., Türkiye
aysunerginer@nevsehir.edu.tr

Selda Özer

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Yab. Dil. Yük., Yab. Dil. Böl., Türkiye
sozer@nevsehir.edu.tr

Ergin Erginer

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğt. Bil. Böl., Türkiye
erginerginer@nevsehir.edu.tr

“Vasat öğretmen anlatır. İyi öğretmen açıklar. Üstün öğretmen gösterir.
Büyük öğretmen ilham verir” William Arthur (Cassum, 2015).

Özet

Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının filozofik bakış açısına sahip olan öğretmenlerin öğretim anlayışı ve sınıfta felsefeyi nasıl kullandıkları ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Çalışma, kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılarak ve gönüllülük esası dikkate alınarak bir devlet üniversitesi eğitim fakültesinde öğrenim görmekte olan 3. ve 4. sınıf öğrencileriyle yürütülmüştür. Katılımcıları, Sınıf Eğitimi alanında öğrenim görmekte olan öğrenciler arasından 12 kadın ve 8 erkek öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırma, fenomenolojik bir yaklaşımla desenlenmiştir. Veriler görüşme yöntemiyle toplanmış, içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışma bulgularına göre, filozofik bakış açısına sahip öğretmenler kuralları öğrencileriyle belirlerler, katı kuralları yoktur ve radikaldirler. Saygı sınırları çerçevesinde öğrencileriyle samimi, arkadaşça iletişim kurarlar ve onların idolüdürler. Sorgulama ve düşünmeye önem verirler ve bunu yaptırabilmek için uygun öğretim yöntemlerini kullanırlar. Değerlendirmede sınav odaklı değildirler. Sınıfta, rahatça iletişim kurulabilecek, özgür bir fiziksel düzenlemeyi benimserler. Planlı oldukları için zamanı iyi yönetebilirler.

Anahtar Kelimeler: Filozof Öğretmen, Analitik/Felsefi Düşünme, Küçük f, Sınıf Yönetimi, Öğretme-Öğrenme Yaklaşımı.

Teaching Approach of the Philosopher Teacher: Philosophy in the Classroom, Little “p”

The mediocre teacher tells. The good teacher explains. The superior teacher demonstrates.
The great teacher inspires” William Arthur (Cassum, 2015).

Abstract

The aim of this study is to reveal prospective teachers' opinions on teaching approach of the philosopher teachers and how they use philosophy in the classroom. The study was carried out with junior and senior students who are studying at a faculty of education at a state university. Students participated in the study voluntarily. The study group consisted of 12 female and 8 male prospective teachers studying at primary education teaching program. The study was designed phenomenologically. Data were collected by interview technique and analyzed by content analysis. According to the findings of the study, philosopher teachers determine the rules with their students, they have no strict rules, and they are radical. Within the framework of respect, they communicate friendly and intimately with their students and they are their idols. They give importance to questioning and thinking, and they use appropriate instructional methods in order to achieve it. Assessment is not based on tests. They adopt a physical arrangement that leads to communicate easily in the classroom. They can manage time well because they are tactful.

Keywords: Philosopher Teacher, Thinking Analytically/Philosophically, Little “p”, Classroom Management, Teaching-Learning Approach.

Giriş

Felsefe, bir düşünme şeklidir ve bir konu ile ilgili belirsizliğin kaynağını bulup, sonra da bu belirsizliğin doğasını tespit ederek, hipotezler kurmayı ve bu hipotezleri sınyarak kabul veya reddetmeyi amaçlar (Dewey, 1916). Felsefe, eğitimde önemli bir rehberdir. Eğitimciler özellikle öğretmenler tam olarak farkında olsunlar veya olmasınlar, günlük mesleki faaliyetlerinde sürekli felsefi yargılarda bulunmaktadırlar. Başka bir deyişle, öğretmen hangi görevi yerine getirirse getirsin, hangi branşta öğretmenlik yaparsa yapsın, zamanının en azından bir kısmını filozof olarak geçirir (Carbone, 1991).

Jackson (2010) felsefeyi “Büyük F” ve “küçük f” olarak ikiye ayırmıştır. Her iki felsefe yaklaşımı da, felsefi içeriğe ve bu içerikle ilişkilendirilen etkinlik türüne özel bir yaklaşımdır (Jackson, 2013). “Büyük F” felsefesi, geleneksel felsefe anlayışını ve akademik bir uzmanlık alanını ifade eder. Bu görüşe göre, felsefe büyük filozofların düşüncelerinde ve yazılarında temsil edildiği gibi ele alınır. Bunlar, diğer ünlü isimler arasında, Platon, Descartes, Hume, Kant ve Nietzsche’nin eserlerini ve fikirlerini içerir. “Büyük F” felsefesi, metafizik, ontoloji, epistemoloji, etik ve estetiğin felsefi alanlarında en çok dile getirilen varoluş, gerçek, doğruluk ve adalet gibi “büyük” sorularla ilgilendirilir. Bu nedenle, “Büyük F” felsefesinin öğretilmesi, bir uzmanlık gerektirir. Bu felsefe anlayışı ile ilgili faaliyetler, fikirlerin korunması, incelenmesi, eleştirilmesi ve sunulmasını kapsar. Bu da felsefe alanı uzmanlarının akademik kongre, konferans ve seminerlerde veya akademik dergilerde yaptıkları yayınları kapsar (Jackson, 2011; Lipman, 1988). “Büyük F”, üniversite düzeyinde felsefe dersi almış olan insanlar için sadece “anlaşılır” olarak değerlendirilebilir, ancak felsefe alanında doktora yapmış ve bu alana emek harcayan insanlar için “seçkin akademik bir disiplin” olarak görülmektedir (Makaiu & Miller, 2012).

“Küçük f” felsefesi ise, yaşamı, insanları ve doğayı anlamak için insanların merak duyguları ile yaptıkları sorgulamaları ifade eder. Sokrates’e göre, filozof olmanın işareti meraktır ve felsefenin aslında başka bir kökeni yoktur (Plato, 1961). Doğal merak kabiliyeti sayesinde insanlar “küçük f” filozofları olarak doğmuştur. Bu doğal merak etme eğilimi, dünyayı anlama sürecinin ilk adımıdır. Dewey (1997), güçlü ve enerjik bir bedenin bu şekilde kalabilmesi için besin araması gibi, merakla dolu bir zihnin sürekli tetikte olduğunu, araştırdığını, düşünce üretmek için malzeme aradığını ifade etmiştir. “Küçük f” felsefesi, öğrencilerin bağlamlar arasında ve yeni problemler karşısında kendi düşünme becerilerine önem veren bir öğrenme sürecidir (Porter, McMaken, Hwang & Yang, 2011). Tecrübe, yenilik ve değişik etkileşimler kurma isteği, ancak merakın bulunduğu yerde var olabilir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, Dewey (1997)’in de belirttiği gibi, öğretmenin asıl görevi, sadece derslere karşı kaygı ve stres dolu, rutin görevler yerine getirmekten sıkılmış ya da önemsiz şeyler üzerine uygulamalar yapan öğrenciler yetiştirmek değil, onlardaki kıvılcımı canlı tutmak ve zaten var olan alevi ateşleyerek sorgulama ruhlarını korumaktır.

İnsanların dünyayı anlayabilmek için merak ettiği, sürekli soru sorduğu dönem çocukluk dönemidir. Bu dönemde, çocukların heyecanı ve enerjisi okullarda da sürdürülebildiğinde, yeni öğrenme yaklaşımlarıyla öğrencilere kazandırılmak istenilen davranışlara ulaşılacaktır. “Sus küçüğün, söz büyüğün” anlayışıyla susturulan, düşünceleri budanan çocuklar, aileden sonra okullarında sıradanlaşırlar. Oysa ülkelerin üretime geçerek kalkınabilmek için farklı düşünen bireylere ihtiyaçları vardır.

Çocukluk döneminde aile ve öğretmenlerin, çocukların yönelttiği sorular karşısında sabırlı olmaları, bıkkınlık göstermemeleri ve soru sormayı engellememeleri gerekmektedir. Olan biteni gözlemlenme, merak etme, soru sorma gibi davranışları desteklediğinde; çocuklar dünyayı sorgulamayı ve olaylara farklı bakmayı öğrenirler. Bu konuda en önemli görev öğretmenlere düşmektedir. Glass (2002)’a göre, “çocuklar, karşılaştıkları dünyadan etkilenirler ve soru sormada ustadırlar”. Zaten birer küçük filozof özelliği gösteren çocukların aile ve okul ortamında, merakları köreltilmeyip uygun yöntemler izlenerek sorularına yanıt verilirse; taklit etme, ezberleme, kopyalama gibi davranışlar yerine yaratıcı olma, üretme ve özgün olmayı öğrenirler. Bunun için, uygun öğretme-öğrenme ortamları ve daha da önemlisi filozofik bakış açısıyla öğrencilerine yaklaşan filozof öğretmenler gerekmektedir.

Dewey (1997)’in öğretmenin görev tanımından yola çıkıldığında, bu tanımın “filozof öğretmen” tanımıyla eşleştiği ve öğretmeni sınıfta “küçük f” felsefesini uygulamaya yönlendirdiği düşünülebilir. Avinon (1997), öğretim şekilleri açısından öğretmenleri “filozof” ve “her şeyi bilen” olarak ikiye ayırmıştır. Filozof öğretmen, öğrencilerine öğretim yaparken aynı zamanda öğrencileriyle birlikte düşünen, öğrencilerini bilgiyi araştırma ve edinme sürecinde ortakları olarak gören ve kendisi de bir

şeyler öğrenen öğretmendir. Aksine her şeyi bilen öğretmen, sadece bilginin aktarılmasına odaklanan, öğrencilerinin yerine düşünen ve kararları tek başına veren öğretmendir. Filozof öğretmen, öğrencilerinin ne öğrenmek istediğini, onların ilgisini çekecek konuların ne olduğunu ve hangi soru veya sorunları çözmek istediğini düşünerek öğretim anlayışını şekillendirir. Bu nedenle, filozof öğretmen için önemli olan öğrenme sürecidir (Avinon, 1997). Cüceloğlu ve Erdoğan (2013)'a göre de, filozof bakışına sahip bir öğretmen zenginlik kaynağıdır, çünkü filozof öğretmen, kapsamlı olmaya, derinlemesine düşünmeye ve esnek olmaya önem verir.

Filozof öğretmenlerin dersin amaçlarını belirlemekten değerlendirmeye kadar yapacağı her şey, çocukların doğasına uygun olacak; bu öğretmenler fikirlerin rahatça tartışılabildiği, esnek, işlevsel ve eğlenceli eğitim ortamları sunabileceklerdir. Bu düşünceler doğrultusunda bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının filozofik bakış açısına sahip olan öğretmenlerin öğretim anlayışı ve sınıfta felsefeyi nasıl kullandıkları ile ilgili görüşlerini belirlemektedir. Bu temel amaçtan yola çıkarak aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1. Filozof öğretmenin sınıf yönetimi anlayışı nasıldır?
2. Filozof öğretmenin sınıfında öğretmen-öğrenci ilişkisi nasıldır?
3. Filozof öğretmenin sınıfında öğrenci-öğrenci ilişkisi nasıldır?
4. Filozof öğretmenin ders işleyişi nasıldır?
5. Filozof öğretmenin sınıfında fiziksel düzenleme nasıldır?
6. Filozof öğretmenin sınıfında zaman yönetimi nasıldır?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Olgubilim çalışmalarında, farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek 2011). Araştırmada, “filozof öğretmen” kavramı bir olgu olarak değerlendirilmiş ve öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda, filozof öğretmenlerin öğretim anlayışları ve sınıfta felsefeyi nasıl kullandıkları derinlemesine ve ayrıntılı bir biçimde araştırılmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışma, kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılarak ve gönüllülük esası dikkate alınarak bir devlet üniversitesi eğitim fakültesinde öğrenim görmekte olan 3. ve 4. sınıf öğrencileriyle yürütülmüştür. Katılımcıları, Sınıf Eğitimi alanında öğrenim görmekte olan öğrenciler arasından 12 kadın ve 8 erkek öğretmen adayı oluşturmuştur.

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Analizi

Araştırmada veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen “Standartlaştırılmış Açık Uçlu Görüşme Formu” ile toplanmıştır. Geliştirilen görüşme formunun kapsam geçerliğini sağlamak için iki program geliştirme uzmanının görüşüne başvurulmuştur. Veriler öğretmen adaylarıyla yapılan yüz yüze görüşmeler yapılarak toplanmıştır. Görüşmeler yaklaşık 20-30 dakika sürmüştür. Veriler, içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Katılımcıların görüşlerinin daha doğru bir biçimde yansıtılabilmesi için doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Doğrudan alıntılar yapılırken, her bir öğrenci için “Ö” harfi, yapılan görüşme sırası için 1, 2, 3, 4... şeklinde sayısal kodlar, cinsiyetlerini belirtmek için “E” ve “K” harfleri ve sınıflarını yansıtmak amacıyla “3 ve 4” sayıları kullanılmıştır. Örneğin ilk görüşme yapılan ve 4. Sınıfta öğrenim gören kız öğrenci için “Ö1K4” kodu kullanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde öğretmen adaylarına göre, filozof öğretmenin sınıfında sınıf yönetimi, öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci ilişkisi, ders işleyişi, fiziksel düzenleme ve zaman yönetimi hakkındaki bulgulara yer verilmektedir.

Filozof Öğretmenin Sınıf Yönetimi

Filozof öğretmenin sınıf yönetimi anlayışı, öğretmen adayları tarafından aşağıdaki gibi açıklanmaktadır.

Tablo 1 Filozof Öğretmenin Sınıf Yönetimi

Öğretmen Adaylarına Göre Filozof Öğretmenin Sınıf Yönetimi	
<ul style="list-style-type: none"> • Esnek/Katı kuralları olmayan • Kuralları öğrencilerle belirleyen • Eğlendiren • Sistemli • Demokratik • Bireysel gelişime katkıda bulunan • Etkileyici/Dikkat toplayıcı/ Büyüleyici • Merak uyandırarak/düşündürerek dersi kurgulayan • Eşitlikçi/Özgürlükçü 	<ul style="list-style-type: none"> • Düşündürücü • Kuralları sorumluluk olarak gören • Düzenli ama otoriter olmayan • Öğrenciyi merkeze alan • Öngörülü • Sınıf kontrolünde acil çözümler üreten • Öğrencilerin saygısını kazanan • Sınıf yönetimine gerek duymayan • Öğrencileri susturan değil, aktif kılan • Farklı düşüncelere yer veren

Öğretmen adaylarına göre, filozofik düşünen öğretmenin katı olmayan kuralları vardır ve bu kuralları öğrencilerle belirler, kuralları sorumluluk olarak görür ve öğrencilerin saygısını kazanarak onların bireysel gelişimine katkıda bulunur. Filozof öğretmen, sistemli, demokratik ve eşitlikçi/özgürlükçüdür. Filozof öğretmen, sınıf yönetiminde öngörülüdür ve acil çözümler üretir, öğrenciyi merkeze alır ve onları aktif kılar.

Öğretmen adaylarından Ö17E3, filozof öğretmenin sınıf yönetimi anlayışı için, “büyüleyicidir, öğrenciler arkadan ne gelecek diye merak ederler, sınıfı yönetmeye gerek kalmaz” görüşünde iken Ö20K3 “çocukların özkontrollü olmasını destekler, sorun çıktığında sınıfı yönetmek zor olmaz” görüşündedir. Adaylardan Ö10K3, “çocukların bireyselliklerini, onların karakterlerini ön plana çıkaracak şekilde çalışmalar yapar”, Ö6K4 “sistemli ancak despot değildir, demokratik bir tutum ile her öğrencinin fikrini alan, ve planlı bir şekilde sınıfını yönetendir”, Ö4E3 “öğretmen de öğrenci de rahattırlar, sınıfta çok rahat soru sorulur ve cevaplanır”, Ö9E3 ise “komiktir, katı kuralları yoktur, kurallar öğrencileriyle birlikte belirler” görüşündedir.

Filozof Öğretmenin Sınıfında Öğretmen-Öğrenci İlişkisi

Filozof öğretmenin sınıfında öğretmen-öğrenci ilişkisi öğretmen adayları tarafından aşağıdaki gibi açıklanmaktadır.

Tablo 2 Filozof Öğretmenin Sınıfında Öğretmen-Öğrenci İlişkisi

Öğretmen Adaylarına Göre Filozof Öğretmenin Sınıfında Öğretmen-Öğrenci İlişkisi
<ul style="list-style-type: none"> • Öğretmen öğrencilere samimi ve arkadaşça yaklaşır. • Aralarında saygı çerçevesinde duygusal bir bağ vardır. • Öğretmen öğrencilere mesafelidir. • Öğretmen öğrencilere tatlı sert davranır. • Öğretmen ve öğrenciler arasında empatiye dayalı bir iletişim vardır. • Öğretmen sınıfta bir güç olduğunu hissettirir. • Birbirlerinden öğrenirler. • Öğrenciler özgürce düşüncelerini ifade eder. • Öğretmen psikolog gibidir. • Öğretmen öğrencilerini anlar ve seviyelerine iner. • Öğretmen rehberdir/yönlendiricidir. • Öğretmen duygularıyla mantığını birbirine karıştırmaz. • Öğretmen öğrencilere karşı tarafsız davranır • Öğrenciler öğretmeni idol olarak görürler • Öğretmen özgürlükçüdür

Öğretmen adaylarına göre, filozof öğretmen öğrencilere samimi ve arkadaşça yaklaşır, aralarında saygı çerçevesinde duygusal bir bağ ve empatiye dayalı bir iletişim vardır, öğretmen ve öğrenciler birbirlerinden öğrenirler, öğretmen rehberdir/yönlendiricidir, özgürlükçüdür ve öğrenciler öğretmeni idol olarak görürler. Bazı öğretmen adaylarına göre, filozof öğretmen öğrencilere tatlı sert davranırken, bazılarının göre de filozof öğretmen sınıfta bir güç olduğunu hissettirir.

Öğretmen adaylarından Ö7E3, “yakın, samimi ve öğrencilerin suistimal edemeyeceği şekilde de mesafelidir” diye düşünürken, Ö1K4 “resmiyetten uzaktır ama çizgileri aşacak kadar yakın da değildir, öğrenci öğretmenden korkmaz, düşüncelerini ifade ederken çekinmez ama öğretmen sınıfta bir güç olduğunu hissettirir”, Ö2K3 “öğretmen bir psikolog gibi, öğrencilerinin dertlerini paylaşan bir

konumdadır”, “Ö5K3 ise “tatlı serttir, öğrencileri anlar, seviyelerine iner”, Ö8K3 “öğretmen olduğunu çok fazla hissettirmez, rehberdir” şeklinde düşünmektedir.

Filozof Öğretmenin Sınıfında Öğrenci-Öğrenci İlişkisi

Filozof öğretmenin sınıfında öğrenci-öğrenci ilişkisi öğretmen adayları tarafından aşağıdaki gibi açıklanmaktadır.

Tablo 3 Filozof Öğretmenin Sınıfında Öğrenci-Öğrenci İlişkisi

Öğretmen Adaylarına Göre Filozof Öğretmenin Sınıfında Öğrenci-Öğrenci İlişkisi
<ul style="list-style-type: none"> • Öğretmen rol model olduğu için, öğrenciler birbirlerine karşı anlayışlı/hoşgörülü/saygılıdır. • Öğrenciler birbirleriyle etkileşim halindedirler (konuşur/dinler/fikir ve bilgi paylaşırlar) çünkü ortam demokratiktir. • Öğrenciler birbirlerine destek olurlar/birbirlerinden öğrenirler. • Sorun çıkaran değil sorun çözen öğrencilerdir. • Değerleri koruyarak çağa ayak uydururlar/Değerler ön plandadır. • Ben değil, bize odaklanırlar/Kendini beğenme ve öne çıkma kaygısı yoktur. • Sınıfta gruplaşmalar olur, bu bazen sorun yaratabilir. • Bir sonuca ulaşmak için sürekli tartışırlar. • Özür dilemeyi bilirler. • Empati kurabilirler. • Yaratıcıdır. • Not odaklı değil kendilerini geliştirme odaklı hareket ederler. • Kaygısız ortamda bulunurlar.

Öğretmen adaylarına göre, filozof öğretmenin sınıfında, öğretmen rol model olduğu için, öğrenciler birbirlerine karşı anlayışlı/hoşgörülü/saygılıdır, öğrenciler birbirleriyle etkileşim halindedirler çünkü ortam demokratiktir, birbirlerine destek olurlar ve birbirlerinden öğrenirler, sorun çıkaran değil sorun çözendir. Öğrenciler ben değil, bize odaklanırlar, özür dilemeyi bilirler, empati kurabilirler, yaratıcıdır ve not odaklı değil kendilerini geliştirme odaklı hareket ederler.

Öğretmen adaylarından Ö19K3 “sınıftaki öğrenci-öğrenci ilişkileri için, “birbirine ve farklılıklara saygılı, birbirini dinleyen şeklindedir” diye düşünürken, Ö18K3 “iyi ilişkiler kurabilirler, çünkü rol modelleri öğretmenleridir”, Ö16E4 “kavgasız bir ortam vardır, birbirlerine nasıl davranacaklarını öğrenirler, dersten önce değerler eğitimi alınır”, Ö12E3 “haklarına müdahale etmezler, birbirlerine saygılıdır, Ö15K4 ise “birbirlerinden öğrenen, sürekli etkileşimin olduğu bir ilişki vardır” biçiminde düşünmektedirler.

Filozof Öğretmenin Ders İşleyişi

Öğretmen adaylarının filozof öğretmenin ders işleyişi ile ilgili görüşleri üç alt başlıkta analiz edilmiştir. Bu alt başlıklar, derse başlarken, dersin işleniş sırasında (materyaller/öğretim yöntemleri) ve değerlendirme alt başlıklar aşağıda sırasıyla verilmiştir.

Derse Başlarken

Filozof öğretmenin derse başlarken neler yaptığı öğretmen adayları tarafından aşağıdaki gibi açıklanmaktadır.

Tablo 4 Filozof Öğretmen Derse Nasıl Başlar?

Öğretmen Adaylarına Göre Filozof Öğretmen Derse Nasıl Başlar?
<ul style="list-style-type: none"> • Soru sorarak/Düşündürerek • Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerine göre • Güncel bir soru/olay ile • Sokrat konuşması kullanarak • Merak uyandırıcı bir hikaye/olay anlatarak • Göz teması kurarak nasıl olduklarını ve sorun olup olmadığını sorarak • Her zaman farklı başlar/Ne yapacağı belli olmaz • Dikkat çekici bir cümle/şiir/atasözü ile • Tartışma yaptırarak • Sohbet ederek • Şarkı söyleyerek/Günaydın şarkısı • Örneklerle • Öğrencilerin görüşlerini alarak • Görseller kullanarak

Öğretmen adaylarına göre, filozof öğretmen derse her zaman farklı bir şekilde başlar. Bazen soru sorarak ve düşündürerek, Sokrat konuşması kullanarak, merak uyandırıcı bir hikaye/olay anlatarak, tartışma yaptırarak, öğrencilerin görüşlerini alarak ve görseller kullanarak, sohbet ederek, şarkı söyleyerek başlarken, bazen de güncel bir soru/olay ile, dikkat çekici bir cümle/şiiir/atasözü ile ya da örneklerle başlayabilir.

Öğretmen adayları filozof öğretmenlerin derse nasıl başladıklarıyla ilgili olarak; “Ö14K4, dersten, önce ‘nasılsınız, sorun var mı?’ diye başlar?”, “Ö13K4, konusuyla ilgili, en güncel, en merak edilen başlıkları bulur, görseller kullanır, çarpıcı hikâyeler bulur”, “Ö11E3, öncelikle çevreden hareket eder, işlenen konudan bahsederek, onlara sorular sorarak devam eder, ‘Sokrat Konuşması’ gibi öğretim tekniklerinden yararlanır”, “Ö17E3, can alıcı bir soruyla, güncel olanı da kullanır ve derse başlar” gibi düşüncelere sahiptirler.

Dersin İşlenişi Sırasında (Materyaller/Öğretim Yöntemleri)

Filozof öğretmenin dersi nasıl işlediği, öğretmen adayları tarafından aşağıdaki gibi açıklanmaktadır.

Tablo 5 Filozof Öğretmen Dersin İşlenişi Sırasında Neler Yapar?

Öğretmen Adaylarına Göre Filozof Öğretmen Dersin İşlenişi Sırasında Neler Yapar?
<ul style="list-style-type: none"> • Ders-konu-öğrenci özelliklerine uygun her türlü yöntem-teknikleri kullanır. • Drama/rol oynama kullanır. • Soru-cevap/tartışma ortamı yaratır. • Öğrencilerin düşünmesini sağlayan/farklı bakış açılarını çıkaran her türlü yöntem-teknikleri kullanır. • Beyin fırtınası yaptırır. • Yaparak yaşayarak öğrenme/uygulama/deney/buluş yoluyla öğrenme stratejilerini kullanır. • Altı şapka yöntemini kullanır. • Grup çalışması yaptırır. • Hem bireysel çalışma hem grup çalışması yaptırır. • Öğretmen sadece sunuş yoluyla öğretim yapmaz. • Balık kılıcı yöntemini kullanır. • Derinlemesine ve yaratıcı teknikler ve etkinlikler kullanır. • Öğrencilerin düşünmesini sağlayacak şekilde dersi yürütür. • Üç boyutlu/somut materyaller kullanır. • Derse uygun materyaller hazırlar. • Materyalden çok etkinlik kullanır. • Öğrencilerin ilgisini çekecek/merak uyandıran materyaller kullanır. • Araştırma/sorgulamaya yönelik materyaller kullanır. • Öğrencilerle yapılan materyalleri kullanılır. • Çok amaçlı materyaller kullanılır. • Ders bitiminde nelerin öğrenildiğini açıklar. • Materyale gerek yoktur. • Derste öğrenciler aktiftir. • Standartların dışında bir ders işler. • Derste farklı noktalara değinir. • Öğretmen gerçek hayattan somut örnekler kullanır. • Öğretmen öğrencilerin sorular sormasını teşvik eder. • Öğretmen dersin sadece akademik değil, manevi yönleriyle de ilgilenir. • Öğretmen sohbet havasında ders işler, öğrenciler ders işlediğini anlamaz. • Sokrat konuşması ile ders işler.

Öğretmen adaylarına göre, filozof öğretmen dersi işlerken çok farklı öğretim yöntem-teknik ve stratejiler kullanabilir. Bunlar ders-konu-öğrenci özelliklerine uygun her türlü yöntem-teknik, drama/rol oynama, beyin fırtınası altı şapka, yaparak yaşayarak öğrenme/deney/buluş yoluyla öğrenme soru-cevap/tartışma, grup çalışması hem bireysel çalışma hem grup çalışması, balık kılıcı ve Sokrat konuşması olabilir. Öğretmen adayları bu öğretmenlerin dersin işlenişi sırasında kullandığı materyallerle ilgili görüşler de belirtmişlerdir. Materyallerle ilgili olarak, öğretmen adayları üç boyutlu/somut materyallerin, derse uygun her türlü materyalin, öğrencilerin ilgisini çekecek/merak uyandıran materyallerin, araştırma/sorgulamaya yönelik materyallerin, öğrencilerle yapılan materyallerin ve çok amaçlı materyallerin kullanılabilceğini ifade etmişlerdir. Ayrıca bazı öğretmen adayları filozof öğretmenlerin materyalden çok etkinlik kullandıklarından, standartların dışında bir ders işlediklerinden, dersin sadece akademik değil, manevi yönleriyle de ilgilendiklerinden ve dersin

sohbet havasında ders işlendiği için öğrencilerin ders işlendiğini fark etmemelerinden de bahsetmişlerdir.

Öğretmen adaylarından Ö10K3, filozof öğretmenlerin ders işleyiş biçimleriyle ilgili olarak, “altı şapkalı düşünmeyi kullanır, problemi verir ve düşündürür, farklı bakış açılarını çıkartacağı yöntemleri seçer” şeklinde düşünürken, Ö9E3 “materyalden çok etkinlik kullanır, hem bireysel hem grup çalışması yaptırır da daha çok bireye yönelir”, Ö20K3 “grup çalışmasına yönelir, sıraları ona göre düzenler, sorgulamayla bir tartışma ortamı yaratır, meslektaşlarıyla ya da öğrencileriyle çatışabilir ama bu öğrenmeyi sağlar”, Ö6K4 “filozof öğretmen dersini standartların dışında, öğrencilerinin gerektiğinde oynarken öğrenebileceği, drama, altı şapka, balık kılıcı, beyin fırtınası gibi derinlemesine ve yaratıcı öğretim tekniklerine başvurur”, Ö4E3 ise “dersine materyal getirir, onun neden orada olduğunu, ne işe yaradığını merak etmelerini sağlar, sorguladır” şeklinde düşünülmektedirler.

Değerlendirme

Filozof öğretmenin dersin işlenişinin ardından değerlendirmeyi nasıl yaptıkları öğretmen adayları tarafından aşağıdaki gibi açıklanmaktadır.

Tablo 6 Filozof Öğretmen Değerlendirmeyi Nasıl Yapar?

Öğretmen Adaylarına Göre Filozof Öğretmen Değerlendirmeyi Nasıl Yapar?
<ul style="list-style-type: none">• Öğretmen süreç değerlendirme yapar (Derse katılım, isteklilik ve etkinliklerle değerlendirir).• Öğretmenin sınav yapma/not verme kaygısı yoktur/Sonuç odaklı değildir/ Buna gerek kalmayabilir.• Öğretmen her öğrenciyi kendi içinde değerlendirir.• Öğretmen sorular sorarak değerlendirir.• Değerlendirmede gözlem kullanır.• Alternatif değerlendirme yöntemlerini kullanır.• Değerlendirme objektiftir.• Öğretmen yazılı sınav yapabilir ama sorular yoruma dayalıdır.• Öğretmen sadece öğrenciyi değil kendisini de değerlendirir.• Öz-değerlendirme kullanır.• Akran değerlendirme kullanır.• Portfolyo kullanır.• Öğrencilerin ne öğrendiklerini kendilerinin farklı şekillerde (şiir/kompozisyon) ifade etmesini ister.• Kendi sorularından ziyade öğrencilerin sorularını dikkate alır.• Öğrencilerin sonuca nasıl ulaştığını bulmaya çalışır.• Duyuşsal alana hitap edecek şekilde değerlendirme yapar.• Değerleri değerlendirir.• Uygulamaya yönelik değerlendirme yapar.• Değerlendirme yapılırken öğrenciler yanlış yapmaktan korkmazlar/Yanlışlarını düzeltme fırsatı bulurlar.• Birkaç değerlendirme türünü (öz-, akran, öğretmen) bir arada kullanır.

Öğretmen adaylarına göre, filozof öğretmen süreç değerlendirme yapar, sonuç odaklı değildir, her öğrenciyi kendi içinde değerlendirir, değerlendirmede gözlem kullanır, sadece öğrenciyi değil kendisini de değerlendirir. Değerlendirme yaparken, alternatif değerlendirme yöntemlerini kullanır; bunlar öz-değerlendirme, akran değerlendirme ve portfolyo olabilir ya da değerlendirme yöntemlerinin hepsini bir arada kullanabilir. Bunların yanı sıra, değerlendirmeyle ilgili olarak öğrencilerin ne öğrendiklerini kendilerinin farklı şekillerde (şiir/kompozisyon) ifade etmelerini isteyebilir, kendi sorularından ziyade öğrencilerin sorularını dikkate alabilir, öğrencilerin sonuca nasıl ulaştıklarını bulmaya çalışır ve duyuşsal alana hitap edecek şekilde değerlendirme yapar.

Öğretmen adaylarından Ö7E4, filozof öğretmenlerin değerlendirme yaklaşımlarına ilişkin olarak, “geleneksel yolları izlemez, onlar önemli değildir, duyuşsal alana hitap edecek değerlendirmeler yapar”, Ö1K4 “süreç değerlendirmesine ağırlık verir, not önemli olmaz, değerlendirmeyi hem öğretmen, hem akran hem de öğrencinin kendisi yapar”, Ö2K3 “süreç olarak değerlendirir ürüne bakmaz”, Ö2E4 “süreç değerlendirmesi yapar, bireysel farklılıklara göre değerlendirir”, Ö8K3 ise “alternatif ölçme yapar, ‘sonuca ulaşmaktan çok sonuca nasıl gitti, hangi yoldan gitti?’ bunu bulmaya çalışır” görüşündedirler.

Filozof Öğretmenin Sınıfında Fiziksel Düzenleme

Filozof öğretmenin sınıfında fiziksel düzenleme öğretmen adayları tarafından aşağıdaki gibi açıklanmaktadır.

Tablo 7 Filozof Öğretmenin Sınıfında Fiziksel Düzenleme Nasıldır?

Öğretmen Adaylarına Göre Filozof Öğretmenin Sınıfında Fiziksel Düzenleme Nasıldır?
<ul style="list-style-type: none"> • U şeklinde oturma düzeni kullanılır. • Panolar/tablolara/görseller açısından zengindir • Öğrenci özelliklerine (fiziksel/psikolojik/gelişimsel) uygun bir oturma şekli kullanılır. • Öğrencilerin birbirleriyle iletişim kurabilecekleri bir oturma şekli kullanılır. • Grup çalışması (küme) oturma şekli kullanılır. • Öğretmen ve öğrencilerin rahat edebileceği bir oturma şekli kullanılır. • Oturma düzeni sürekli aynı kalmaz/Derste kullanılan yöntemlere (bireysel/grup) göre oturma şekli değiştirilebilir. • Öğrencilerin ilgisini çekecek şekildedir. • Pencereler yan tarafta kalacak şekildedir. • Öğrencilere hareket alanı bırakacak şekildedir. • Her duvar farklı bir renkte boyanabilir. • U, V oturma düzeni uygun olmaz. • Öğrenciler tek tek ama karışık/düzensiz bir şekilde otururlar. • Sınıfta doğayı anlatan materyaller vardır. • Sınıfta kitap okumaya yönlendiren materyaller vardır. • Sıralar sabit değildir. • Sıradan bir oturma düzeni yoktur. • Sınıf ferahdır. • Günlük hayat sınıfa yansıtılarak düzenlenebilir (halı, ayakkabı çıkarma). • Sade bir derslik kullanılır. • Konuya göre derslik değiştirilebilir. • Dışarıda da ders işlenebilir. • Çember şeklinde oturma düzeni kullanılır.

Öğretmen adaylarına göre, filozof öğretmenin sınıfında sıradan bir oturma düzeni yoktur, sınıf ferahdır ve derste kullanılan yöntemlere (bireysel/grup) göre oturma şekli değiştirilebilir. Oturma düzeni U, V veya çember şeklinde, öğrenci özelliklerine uygun, öğrencilerin birbirleriyle iletişim kurabilecekleri, grup çalışması (küme) yapılabilecek, öğretmen ve öğrencilerin rahat edebileceği, öğrencilerin ilgisini çekecek, pencereler yan tarafta kalacak ve öğrencilere hareket alanı bırakacak şekilde düzenlenebilir. Sınıf panolar/tablolara/görseller açısından zengindir, her duvar farklı bir renkte boyanabilir, sınıfta doğayı anlatan ve kitap okumaya yönlendiren materyaller vardır. Ayrıca filozof öğretmenin dersi sınıf dışında da işleyebilir.

Öğretmen adaylarından Ö3E4, sınıftaki fiziksel düzenleme ile ilgili olarak, “öğretmen grup çalışması, küme kullanır”, Ö19K3 “sınıfta öğrencilerle birlikte yapılan malzeme ve materyaller vardır, bunlar güzel olanların değil tamamının da kullanıldığı bir ortam vardır”, Ö18K4 “ sınıf öğrencilerin ihtiyaçlarına göre tasarlanır”, Ö16E4 “rahat, yüz yüze iletişimin olduğu, göz temasının kolay sağlandığı, amaca uygun çevre düzenlemesinin yapıldığı fakat panolarla, sınıf süsleriyle de dikkatlerin dağıtılmadığı bir sınıf”, Ö14K4 “günlük hayatı sınıfa taşınmalı, halı serilebilir, ayakkabı çıkarılabilir, lavabo olabilir, ev gibi olmalı, Ö12E3 ise “sınıf göze hitap eder, sıradan değildir, sınıf atmosferi renklidir, ferahdır” şeklinde açıklamalar yapmışlardır.

Filozof Öğretmenin Sınıfında Zaman Yönetimi

Filozof öğretmenin sınıfında zaman yönetimi öğretmen adayları tarafından aşağıdaki gibi açıklanmaktadır.

Tablo 8 Filozof Öğretmenin Sınıfında Zaman Yönetimi Nasıldır?

Öğretmen Adaylarına Göre Filozof Öğretmenin Sınıfında Zaman Yönetimi Nasıldır?
<ul style="list-style-type: none"> • Dersini planladığı için zamanını etkili kullanır. • Zaman yönetimi sorunu olabilir. Dersler uzayabilir. • Esnek ve pratiktir. • Sistemli, disiplinli ve planlıdır. • Kalıcı öğrenmelere odaklanır. • Dersini zaman açısından planlar, akışa göre esnetebilir. • Kuralcı değildir ama zamanı etkili yönetir. • Öğrencilere görevler verir. • Dersi etkinliklerle yürütür. • Zamanı derse, konuya ve öğrencilere göre ayarlar.

Öğretmen adaylarına göre, filozof öğretmen dersini planladığı için zamanını etkili kullanır, akışa göre esnetebilir, zaman konusunda pratik, sistemli, disiplinli ve planlıdır, kuralcı değildir ama zamanı etkili yönetir, zamanı derse, konuya ve öğrencilere göre ayarlar. Ayrıca dersi işlerken kalıcı öğrenmelere odaklanır, öğrencilere görevler verir ve dersi etkinliklerle yürütür.

Sınıfta zaman yönetimine ilişkin olarak filozof öğretmenler için, öğretmen adaylarından Ö15K4 “dersini öncesinde öğrencilerinin ihtiyaçları doğrultusunda planladığı için sınıfı etkili yönetir, ‘son dakikaların adamı’ değildir”, aday Ö14K4 “pratik, zamanı etkili kullanır”, Ö13K4 “etkili kullanır, disiplinlidir”, Ö11E3 “filozof öğretmen sorgulatarak zaman kaybediyor gibi gözükür ama somuttan gittiği için zamanı iyi yönetir, Ö16E4 “zamana hakimdir, planı vardır ama akışa bırakamaz, öğrencinin verimini ve menfaatini düşünür, ‘örneğin bir öğrenci bir konu hakkında 5 dakika konuşabilir diye planlamışken, bu 20 dakika olabilir’ sorun olmaz” düşüncesindedirler.

Bu görüşlerin yanında, bazı öğretmen adayları filozof öğretmen ile ilgili olarak başka düşünceler de ifade etmişlerdir. Bu görüşler aşağıda verilmiştir.

Tablo 8 Filozof Öğretmenin Diğer Özellikleri

Öğretmen Adaylarına Göre Filozof Öğretmenin Diğer Özellikleri
<ul style="list-style-type: none">• Velilere değer verir. Öğretmen-öğrenci, öğretmen-veli dengesini kurmaya çalışır• Öğretmen-öğretmen ilişkisinde iletişime açık ve paylaşımcıdır• Sınıf dışında okulun fiziki imkanlarından yararlanır• Dersleri sadece derslikte işlemez. (Okul bahçesi, park)• Okul müdürüyle tartışabilir çünkü aykırıdır• İdari işleri iyi yapamaz• Soru sorarak vakit kaybediyor gibi görünebilir ama farklı kazanımlara ulaşır

Öğretmen adaylarına göre, filozof öğretmen velilere değer verir, öğretmen-öğrenci, öğretmen-veli dengesini kurmaya çalışır, öğretmen-öğretmen ilişkisinde iletişime açık ve paylaşımcıdır, sınıf dışında okulun fiziki imkanlarından yararlanır, dersleri sadece derslikte işlemez, okul müdürüyle tartışabilir çünkü aykırıdır, idari işleri iyi yapamaz ve soru sorarak vakit kaybediyor gibi görünebilir ama farklı kazanımlara ulaşır.

Öğretmen adaylarının filozof öğretmenin öğretim anlayışına dönük olarak belirttikleri diğer düşünceleri de öğretmen adaylarından Ö19K3, “filozof öğretmenler, okul içi, sınıf dışı paylaşımları da olan öğretmenlerdir”, Ö5K3 “çok paylaşımcıdır, dışı dönüktürler, okul müdürüyle zıtlasabilirler, aykırıdır”, “her türlü açıdan öğrencilerinin gelişimi için velileri bilgilendirir”, Ö4E3 “dersini sadece derslikte yapmaz, okul bahçesi, park da ders yapılabilecek ortamlardır”, Ö9E3 ise “idari işleri iyi yapamaz” şeklinde detaylandırmaktadırlar.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Çalışma bulgularına göre, filozof öğretmenin katı kuralları yoktur ve sınıfta kuralları öğrencilerle belirler, kurallar filozof öğretmen için sorumluluktur. Filozof öğretmen, öğrencilerin saygısını kazanarak onların bireysel gelişimine katkıda bulunur. Filozof öğretmen, sistemli, demokratik ve eşitlikçi/özgürlükçüdür. Akademik bir öğrenme ortamı, tehdit edici olmayan, güvenli ve öğrencilerin görüşlerini ve sorularını açıkça, korkmadan paylaşması için uygun olmalıdır. Sayani (2015)’ye göre, demokratik öğrenme ortamı, öğrencilerin özgüvenini artırabilir ve öğrencilere fikirlerini özgürce ifade etmelerini sağlar.

Çalışma bulgularına göre, filozof öğretmen, sınıf yönetiminde öngörülüdür ve acil çözümler üretir, öğrenciyi merkeze alır ve onları aktif kılar. Benzer şekilde, Makaiau ve Miller (2012)’a göre, bir öğretmen merakın sınıf etkinliklerinin en önemli unsuru olduğunu kabul ederek felsefeyi “bir eğitim kuramı” olarak benimsemelidir. İyi öğretmenler, çalışmalarının merkezini oluşturan ve sınıftaki ne yapacaklarını ve nasıl davranacaklarını yansıtan bu eğitim kuramını kendileri geliştirirler. Bir öğretmenin eğitim kuramı, yapacağı uygulamaların ve öğretim ile ilgili kararlarının temelini oluşturur. Bu nedenle, bir öğretmenin öğretim felsefesi (Makaiau & Miller, 2012), öğretim programının tasarımını ve uygulamasını, sınıfın fiziksel yapısını ve öğrencilerin beklenmedik bir yorumuna ustaca nasıl cevap vereceklerini doğrudan etkiler. Bu öğretmenler “küçük f” felsefesine dayanan bir öğretim felsefesi oluşturmuş olurlar

Bir diğer çalışma bulgusu, filozof öğretmenin öğrencilere samimi ve arkadaşça yaklaştığı, aralarında saygı çerçevesinde duygusal bir bağ ve empatiye dayalı bir iletişim olduğu, öğretmen ve öğrencilerin

birbirlerinden öğrendiklerini ortaya koymuştur. Filozof öğretmen ayrıca rehber, yönlendirici ve özgürlükçüdür ve öğrenciler öğretmeni idol olarak görürler. Filozof öğretmen öğrencilere tatlı sert de davranabilir, sınıfta bir güç olduğunu da hissettirebilir. Bu bulgular, “küçük f” felsefesinin önemli özelliklerinden biriyle paralellik göstermektedir. Makaiau & Miller (2012)’a göre, “filozof öğretmenler, eğitimi ve öğretimi öğretmen ve öğrenci arasında paylaşılan bir etkinlik ve iletişim şekli olarak değerlendirmelidirler. Bu durum, öğretmenin her şeyi bilen ve tek başına sahnede olan geleneksel rolünden çıkmasını gerektirir. Tek bir bilgi yoktur ve bilgi iki kişi (öğretmen ve öğrenci) arasındaki iletişim ve etkileşim ile gelişir”. Sınıf ortamı bilginin araştırıldığı ve öğretmenin öğrencilerin birbirlerini saygıyla dinlediği, diğerinin fikrinin üzerine yenilerini eklediği, farklı görüşleri kanıtlarıyla desteklediği veya çürüttüğü, söylenenlerle ilgili çıkarımlar ve tahminlerde bulunduğu ve bunları yaparken birbirlerine yardım ettiği bir ortamdır (Lipman,1991).

Çalışma bulgularına göre, filozof öğretmen rol modeldir. Öğrenciler birbirlerine karşı anlayışlı, hoşgörülü ve saygılı davranırlar. Sınıf ortamı demokratik olduğu için, öğrenciler birbirleriyle etkileşim halindedirler, birbirlerine destek olurlar ve birbirlerinden öğrenirler. Öyle ki, öğrenciler sorun çıkaran değil sorun çözen öğrencilerdir. Öğrenciler ben değil, bize odaklanırlar, özür dilemeyi bilirler, empati kurabilirler, yaratıcıdırlar ve not odaklı değil kendilerini geliştirme odaklı hareket ederler. Sayani (2015)’ye göre, “öğrenme, bir bireyin hayatından asla ayrılamayacak, yaşam boyu sürecek bir yolculuktur. Öğretmenin öğrenenin hayatındaki rolü, onlar için bir rol model haline gelerek motivasyonu artırmak ve öğrencilerin anlayışlarını geliştirmektir. Roller, öğrencilere bilgi ve beceri kazanmalarında yardımcı olmak ve kolaylaştırmaktır. Bununla birlikte, pozitif ve güvenli bir akademik öğrenme ortamı çok önemlidir, böylece öğrenciler kendilerini rahat hissederler ve maksimum öğrenme düzeyine ulaşırlar”. Çalışma bulguları, “küçük f” felsefesiyle de oldukça uyumludur. “Çünkü bu felsefeye göre filozof öğretmenler, merak ve eleştirel bakış açılarını hem ders plan ve işleyişlerine hem de öğrencilerle ilişkilerine yansıtırlar. Öğretmen sadece sınıfta ve okulda değil, okul dışında da filozoftur ve bu açılardan öğrencilere rol model olurlar. Öğrenciler, öğretmenlerini gözlemleyerek kendi hayatlarında kullanmak üzere gerekli beceri ve yeteneklerini içselleştirirler” (Makaiau & Miller, 2012).

Filozof öğretmen derse her zaman farklı bir şekilde başlar. Bazen soru sorarak ve düşündürerek, Sokrat konuşması kullanarak, merak uyandırıcı bir hikaye/olay anlatarak, tartışma yaptırarak, öğrencilerin görüşlerini alarak ve görseller kullanarak, sohbet ederek, şarkı söyleyerek başlarken, bazen de güncel bir soru/olay ile, dikkat çekici bir cümle/şair/atasözü ile ya da örneklerle başlayabilir. “Sokrat’a göre, insanlar doğuştan filozofturlar yani felsefi olarak aktiftirler. Çocuklar önce merak ederler, bu merak onları sorulara, bu sorular olası cevaplara, bu cevaplar başka sorulara yönlendirir ve bu böyle devam eder” (Jackson & Makaiau, 2011). Dolayısıyla, filozof öğretmenler onların meraklarını uyandırarak ve soru sorarak ve düşüncelerini sağlayarak öğrencilerin doğalarına uygun hareket etmektedirler ve bu da “küçük f” felsefesinin gerekliliklerinden biridir.

Çalışma sonucunda, filozof öğretmenin dersi işlerken çok farklı öğretim yöntem-tekni ve stratejileri kullanabileceği sonucuna varılmıştır. Bunlar ders-konu-öğrenci özelliklerine uygun her türlü yöntem-tekni, drama/rol oynama, beyin fırtınası altı şapka, balık kılıcı, Sokrat konuşması, yaparak yaşayarak öğrenme/deney/buluş yoluyla, grup çalışması hem bireysel çalışma hem grup çalışması ya da tartışması şeklinde olabilir. Öğrenciler örnek olay senaryoları gibi tartışma gerektiren etkinliklerde bir araya getirildiğinde çok şey öğrenirler. Bu, onların mantıklı düşünme becerilerini geliştirmeleri ve bilgiyi çok yönlü kullanmaları için bir fırsat sunar. Bu durumda, öğrenci öğretmenden ve diğer öğrencilerden öğrenecektir. Bu sayede, kavramları farklı açılardan da öğrenecekler. Böylece, “bu çok yönlü yaklaşım tüm öğrenciler için olumlu bir öğrenme ortamı yaratmaya yardımcı olacaktır” (Sayani, 2015).

Çalışma bulgularına göre, materyallerle ilgili olarak, filozof öğretmenin üç boyutlu/somut materyaller, derse uygun her türlü materyal, öğrencilerin ilgisini çekecek ve merak uyandıran materyaller, araştırma ve sorgulamaya yönelik materyaller, öğrencilerle yapılan materyaller ve çok amaçlı materyaller kullanabileceği ortaya çıkmıştır. Ayrıca filozof öğretmenler materyalden çok etkinlik kullanabilirler, standartların dışında ders işleyebilirler, dersin sadece akademik değil, manevi yönleriyle de ilgilenebilirler ve ders sohbet havasında işlendiği için öğrenciler ders işlendiğini fark etmeyebilirler. “Küçük f” felsefesine göre; “öğretmen ve öğrenciler, dersin ‘içeriğini’, inançları, deneyimleri ve öğretilen konular arasındaki etkileşimin bir yansıması olarak yeniden kavramlaştırmalıdır, geleneksel olarak, sınıftaki öğretim öğrencilere sadece bilgileri aktarmaktır ve bu yaklaşımda ‘etkili’ öğretmenler, öğrencilerin öğretilen konuyla ilgili bilgi ve becerileri öğrenip kalıcı hale getirmeleri için onlara yardımcı olacak stratejiler geliştirir ve uygularlar, hangi ders olursa olsun,

karmaşık, farklı bakış açıları sunan ve farklı geçmiş ve deneyimlere sahip öğrencilere hitap edebilecek bir içerik mevcuttur, önemli olan, öğretmenin öğrencilerini çok iyi tanıması ve onları teşvik edecek konu ve içerikleri seçerken dikkatli olması gerektiğidir, dolayısıyla, öğretmenler bunu tüm derslerde uygulayarak “küçük f” felsefesine uygun hale getirebilirler” (Makaiau & Miller, 2012).

Filozof öğretmen süreç değerlendirme yapar, sonuç odaklı değildir, her öğrenciyi kendi içinde değerlendirir, değerlendirmede gözlem kullanır, sadece öğrenciyi değil kendisini de değerlendirir. Değerlendirme yaparken, alternatif değerlendirme yöntemlerini kullanır; bunlar öz-değerlendirme, akran değerlendirme ve portfolyo olabilir ya da hepsini bir arada kullanabilir. Bunların yanı sıra, değerlendirmeyle ilgili olarak öğrencilerin ne öğrendiklerini kendilerinin farklı şekillerde (şir/kompozisyon) ifade etmesini isteyebilir, kendi sorularından ziyade öğrencilerin sorularını dikkate alabilir, öğrencilerin sonuca nasıl ulaştığını bulmaya çalışır ve duyuşsal alana hitap edecek şekilde değerlendirme yapar. “Zaten sınıfta “küçük f” felsefesi, değerlendirmede mevcut ölçme araçlarından ziyade öğrencilerin düşünme süreçlerine odaklanmaları nedeniyle farklı ölçme araçlarını kullanmayı gerektirir. Mesela arkadaşlık kavramını keşfetme sürecinde, öğrencilere kendi anlayış ve görüşlerini yansıtmaya zamanı ve fırsatı sunulur. Öğretmen, öğrencilere düşünme süreçlerine yönelik geri bildirimde bulunur ve çıkardıkları sonuçları genellikle bir deneme, kompozisyon, proje veya sınav şeklinde sunmalarını isteyerek değerlendirebilir” (Porter, McMaken, Hwang & Yang, 2011).

Çalışma bulgularına göre, filozof öğretmenin sınıfında sıradan bir oturma düzeni yoktur, sınıf ferahtır ve derste kullanılan yöntemlere (bireysel/grup) göre oturma şekli değiştirilebilir. Oturma düzeni U, V veya çember şeklinde, öğrenci özelliklerine uygun, öğrencilerin birbirleriyle iletişim kurabilecekleri, grup çalışması (küme) yapılabilecek, öğretmen ve öğrencilerin rahat edebileceği, öğrencilerin ilgisini çekecek, pencereler yan tarafta kalacak ve öğrencilere hareket alanı bırakacak şekilde düzenlenebilir. Sınıf dikkat dağıtmayan panolar/tablolara/görseller açısından zengindir, her duvar farklı bir renkte boyanabilir, sınıfta doğayı anlatan ve kitap okumaya yönlendiren materyaller vardır ve ortam ev ortamını aratmamalıdır. Ayrıca filozof öğretmen dersi sınıf dışında da işleyebilir.

Çalışmaya göre, filozof öğretmen velilere değer verir, öğretmen-öğrenci, öğretmen-veli dengesini kurmaya çalışır, öğretmen-öğretmen ilişkisinde iletişime açık ve paylaşımcıdır, sınıf dışında okulun fiziki imkânlarından yararlanır, dersleri sadece derslikte işlemez, okul müdürüyle tartışabilir çünkü aykırıdır, idari işleri iyi yapamaz ve soru sorarak vakit kaybediyor gibi görünebilir ama farklı kazanımlara ulaşır.

“Küçük f” felsefesine göre, öğretmen öğrencileriyle birlikte felsefeyi sınıf ortamında uygulanabilir hale getirir. Bunu başarmak oldukça zordur. Hem iç hem de dış baskılar nedeniyle, tipik bir sınıf öğretmeni çocukların merak ve soruları için yeterli zamana sahip değildir (Jackson, 2001). Birçok öğretmen öğrencilerin merak ve sorularının çok önemli olduğuna inanmaktadır. Ancak sınıf etkinliklerini oluştururken ve değerlendirirken yaptıkları, öğrenciler ve onların öğrenmeleri ile ilgili inançlarıyla uyuşmamaktadır. Birçok öğretmen, öğrencilerinin sınavlarda başarılı olmaları kaygısıyla konuları öğretmeye odaklanmakta ve sonuç olarak, öğrencilerin gerçek merak, sorgulama ve düşünceleri göz ardı edilmekte ve öğretmenin iyi bir eğitimin ne olduğu konusundaki inançları sıklıkla sınıflarda uygulanmamaktadır. “Küçük f” felsefesi, bu inançların sınıf uygulamalarına yansıtılmasını amaçlamaktadır. Bir öğretmen sadece eğitim ve felsefenin birbiriyle bağlantılı olduğuna inanmakla kalmamalı, aynı zamanda öğrencilerine sınıftaki etkinliklerde ve ödevlerinde felsefe yapma fırsatı yaratmalıdır. Felsefi etkinlikleri sınıfa sokmak için öğretmen, felsefi açıdan zengin sınıf etkinliklerini ve değerlendirmelerini düzenli bir şekilde tasarlamalı ve uygulamalıdır. Bunlar, öğrencileri basitçe bir daire veya masanın etrafına yerleştirerek ortaya çıkmaz. Yaratıcılık, konu bilgisi, insani gelişme anlayışı ve deneme, yansıtmaya ve tekrar denemeyi kapsar (Makaiau & Miller, 2012).

Günümüz okullarının olumlu dönüşümüne yardımcı olmak için “küçük f” felsefesi yukarıdan aşağıya bir eğitim reformu modeli değil, sınıfta olanları temelden değiştirmek için öğretmenler ve öğrencilerin birlikte gerçekleştirebilecekleri bir taban hareketidir. Bu hareket, günümüz eğitim politikası tartışmalarında genellikle göz ardı edilen veya eksik olan bir soruyu temel almaktadır: “Öğrenciler için en iyisi nedir?” (Makaiau & Miller, 2012). Bu soruyu cevaplamak sadece öğretmenlerin sorumluluğu değildir. Okulları dönüştürme görevi, öğretmenler, veliler, öğrenciler, eğitim fakülteleri, öğretmen eğitimi programları, devletin tüm eğitim birimleri ve eğitimle ilgili tüm kişi ve kuruluşlar arasında paylaşılması gereken bir sorumluluktur. Peters (1967)'a göre, sorun, modern bir öğretmenin ne yaptığını ilişkin felsefi yansımaları bağlı kalıp kalmaması değil; daha ziyade yaptıklarını özensiz mi yoksa titiz bir şekilde mi yaptığıdır.

Kaynakça

- Avinon, J. (1997). To be a teacher-a philosopher. *The Education and Its Surrounding*, 19, 181-187.
- Carbone, P. F. (1991). The teacher as philosopher. *The Educational Forum*, 55(4), 319-331.
- Cassum, L. (2015). My teaching and learning philosophy. *Open Access Library Journal*, 2(01), 1-4.
- Cüceloğlu, D. & Erdoğan, İ. (2013). *Öğretmen olmak*. İstanbul: Final Kültür Sanat Yayınları.
- Dewey, J. (1916). *Democracy and education: An introduction to the philosophy of education*. New York, NY: The Free Press.
- Dewey, J. (1997). *How we think*. Mineola, NY: Dover Publications, Inc.
- Glass, G.V. (2002). Teacher characteristics. A. Molnar (Ed.) içinde 8. Bölüm, School Reform Proposals: the Research Evidence. <http://www.asu.edu/educ/eps1/Reports/epru/EPRU2002-101/epru-2002-101.html>. 'dan 10 Mart 2002'de alındı.
- Jackson, T. (2001). The art and craft of "Gently Socratic" inquiry. In A. Costa (Ed.), *Developing minds: A resource book for teaching thinking* (3rd Ed). Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Jackson, T. (2010). On p/Philosophy [Video]. <http://www.youtube.com/watch?v=pyLlnHzfwl0>
- Jackson, T. (2011). *P4C Hawaiian style: We are not in a rush*. American Philosophical Association's Annual Meeting, San Diego, California.
- Jackson, T. (2013). Philosophical rules of engagement. In S. Goering, N. J. Shudak & T. E. Wartenberg (Eds.), *Philosophy in schools: An introduction for philosophers and teachers* (pp. 99-109). New York: Routledge.
- Jackson, T., & Makaiau, A. (2011). *Philosophy for Children Hawaii*. The Rotary Club, Honolulu, Hawaii.
- Lipman, M. (1988). *Philosophy goes to school*. Philadelphia, PA: Temple University Press.
- Lipman, M. (1991). *Thinking in education*. Victoria, Australia: Cambridge University Press.
- Makaiau, A. S., & Miller, C. (2012). The philosopher's pedagogy. *Educational Perspectives*, 44(1-2), 8-19.
- Peters, R. S. (1967). The place of philosophy in the training of teachers. *Paedagogica Europaea*, 152-166.
- Plato. (1961). E. Hamilton and H. Cairns (Eds.). *The collected dialogues of Plato: Including the letters*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Porter, A., McMaken, J., Hwang, J., & Yang, R. (2011). Common core standards: The new U.S. intended curriculum. *Educational Researcher*, 40(3), 103-116.
- Sayani, A.H. (2015) My philosophy of teaching and learning. *Open Access Library Journal*, 2(12), 1-4.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (8. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.